

کتاب خوب، یکی از بهترین ابزارهای کمال بشری است.
آیت الله خامنه‌ای

هزینه کنیم؟ برای کتاب چگونه

ترجمه: احمد غلامحسینی

اشاره

در این مقاله‌ی کوتاه، چند موضوع پر اهمیت به اختصار شرح داده شده‌اند: نخست، نقش کتاب‌های آموزشی در گسترش هدف‌های مدرسه، دوم، ضرورت داشتن خط مشی در خرید کتاب برای کتابخانه‌ی مدرسه، و سوم، اقدامات «طرح سامان بخشی کتاب‌های آموزشی» در راستای راهنمایی ناشران و نظارت بر چاپ این کتاب‌ها. اگر قرار باشد، دانش‌آموزان در پاسخ به کنجکاوی‌های خود، یا حسب انجام تکالیف مدرسه، به مطالعه‌ی خارج از کتاب درسی دست بزنند، ناگزیر کتابخانه‌ی مدرسه‌ها باید با کتاب‌های مناسب تجهیز شوند، و به این منظور، توجه به سلسله نکاتی که نگارنده به طور فشرده بر شمرده‌اند، بسیار اهمیت دارد.

متوسطه، عامل مهم و تعیین کننده‌ای در گسترش فهم دانش آموزان از موضوعات درسی مدرسه‌ای است.

چرا مدرسه‌ها نیازمند داشتن خط مشی برای خرید کتاب هستند؟ اگرچه گاهی شواهدی دال بر بهبود تولید کتاب از حیث تنوع و کیفیت مشاهده می‌شود، اما از سوی دیگر یافته‌های تجربی نشان می‌دهند که اغلب مدرسه‌ها از

سیاست گذاری خاصی در ارتباط با اختصاص منابع مالی برای خرید کتاب درسی و کمک آموزشی بهره نمی‌برند. این حقیقت که با وجود تنگناهای فزاینده برای تأمین هزینه‌های مدرسه‌ها و با وجود مهم دانستن کتابخانه‌ی مدرسه‌ها، سیاست خاصی برای اولویت بخشی در صرف بودجه و تأمین نیازهای این کتابخانه‌ها و طرح‌های توسعه‌ی فرهنگی مدرسه‌ها وجود ندارند، تاسف آور است. در این ارتباط، اولین گام برای تعیین خط مشی جامع برای کتابخانه، انجام یک ارزیابی است، به نحوی که شما بدانید:

الف) مدرسه‌ی شما چه قدر می‌تواند برای خرید کتاب و هزینه‌های

اغلب افراد جایگاه کتاب و کتابخانه در مدرسه‌ها و نقش آن را در گسترش هدف‌های مدرسه با اهمیت ارزیابی می‌کنند، زیرا:

- کتاب‌ها اولین وسیله‌ی کمک آموزشی در دسترس و قابل دستیابی برای معلمان هستند.
- ابزاری ایده‌آل برای توسعه‌ی مهارت مطالعه‌ی دانش آموزان هستند.

- از قابلیت مطلوب از نظر جابه‌جایی و دسترسی برخوردارند.

- برای انجام تکالیف و مطالعه‌ی گسترده‌تر موضوع، ضروری محسوب می‌شوند.

- تضمین می‌کنند که همه‌ی دانش آموزان می‌توانند، به اطلاعاتی که نیاز دارند، به صورت یکجا و در یک منبع مناسب، دسترسی داشته باشند.

تجربه نشان می‌دهد که دانش آموزان مدرسه‌هایی که به کتاب‌ها دسترسی بیشتری دارند، در آزمون‌های نهایی و منطقه‌ای نتایج بهتری کسب می‌کنند. بررسی‌ها همچنین نشانگر آن هستند که

استفاده از متون یا کتاب‌های آموزشی در مدرسه‌های

می تواند راهنمای مناسبی برای تعیین اولویت ها در بودجه ی سالانه و مصرف هزینه ها باشد .

در این راستا، «دفتر انتشارات کمک آموزشی»، با هدف راهنمایی و نظارت بر چاپ کتاب های آموزشی و معرفی کتاب های برتر با مشارکت پدیدآوردگان کتاب، «طرح سامان بخشی کتاب های آموزشی» را به اجرا در آورده است . خلاصه ی اقدامات صورت گرفته به شرح زیر است :

۱ . اعلام استانداردها و معیارهای تولید کتاب های آموزشی و نیازهای آموزش و پرورش .

۲ . کتابنامه رشد (معرفی و ارائه ی فهرست توصیفی کتاب های آموزشی مناسب، مورد تأیید، و مرتبط با محتوای برنامه ی آموزشی و درسی دانش آموزان و معلمان سراسر کشور .)

۳ . برگزاری سالانه ی جشنواره ی کتاب های آموزش رشد به منظور تقدیر و تشویق ناشران، نویسندگان، مترجمان، تصویرگران و طراحان روی جلد .

۴ . انتشار نشریه ی آموزشی، تحلیلی و پژوهشی جوانه به منظور اطلاع رسانی و اشاعه ی یافته های علمی .

کتابخانه بپردازد؟

ب) چه دستورالعمل و چه منابعی به شما می گوید که چگونه هزینه کنید؟

پس از آن شما می توانید، نیاز دانش آموزان، معلمان و سایر کارکنان مدرسه را برای انجام برنامه ریزی آموزشی و تربیتی، رشد شخصی، انجام تکالیف محوله و سایر عواملی را که بر تصمیمات شما برای چگونه هزینه کردن در کتابخانه تأثیرگذارند، بررسی کنید . با این بررسی مشخص می شود که :

الف) شما در کدام بخش ها نیاز به تغییر دارید .

ب) در هر بخش چه اقداماتی باید انجام دهید .

دستیابی به اطلاعات بیش تر، فرایند ارزیابی شما را شفاف تر می کند و شرایط بهتری برای تصمیم گیری های بعدی شما فراهم می آورد . تصمیم گیری های بعدی شما عبارتند از :

اول، قیمت کتاب ها و هزینه ای که برای خرید کتاب می خواهید اختصاص دهید .

دوم، افراد و مؤسساتی که در ارزیابی کتاب های مناسب می توانند و می خواهند به شما مشاوره دهند .

اغلب ناشران، فهرست تولیدات سالانه ی خود را منتشر می کنند . آگاهی از فهرست و بهای کتاب های تولیدی در کنار فهرست نیازهای آموزشی، و آگاهی از خط مشی های آموزشی - تربیتی مدرسه